

Försäljning av tobaksvaror till konsumenter

Du som vill sälja tobaksvaror till konsumenter ska först ansöka om tillstånd hos kommunen. För att få tillstånd måste du visa att du är lämplig att utöva verksamheten. Om du tänker ha gränsöverskridande distansförsäljning till Sverige ska du först registrera försäljningen hos Folkhälsomyndigheten.

Det här informationsbladet är en sammanfattning av en del bestämmelser som gäller för detaljhandlare. Men det är viktigt att du känner till alla regler för verksamheten.

Definitioner

- Detaljhandel är försäljning till konsumenter.
- Ett försäljningsställe är ett fysiskt försäljningsställe eller en webbplats för detaljhandel.
- Ett fysiskt försäljningsställe är en viss lokal eller annat avgränsat utrymme för detaljhandel, vanligen en fysisk butik.
- Gränsöverskridande distansförsäljning till Sverige handlar om att konsumenten finns i Sverige medan återförsäljaren finns i ett annat land.

Du behöver tillstånd

Det behövs tillstånd för att sälja tobaksvaror till konsumenter. Om du tänker sälja varor från flera olika fysiska butiker måste du ha ett tillstånd för varje fysisk butik. Om du tänker sälja varor både från ett fysisk butik och via webbutik måste du ha separata tillstånd.

Tillståndet kan gälla tills vidare, alltså tills du eller kommunen återkallar tillståndet. Det finns också tillstånd som gäller under begränsad tid, till exempel om du ska sälja tobaksvaror vid en festival. Kraven på dig som ansöker om tillstånd är desamma oavsett om tillståndet gäller tills vidare eller är tidsbegränsat.

Lämna ansökan till kommunen

Om du ska sälja i en fysisk butik ansöker du om tillstånd hos den kommun där butiken ligger. Om du vill sälja via en webbutik och saknar en fysisk butik, ansöker du hos den kommun där företaget har sitt säte. Om företaget

inte har något säte i Sverige ska du lämna in ansökan till den kommun där företaget har ett fast driftsställe.

I utredningen av din ansökan kan kommunen begära in uppgifter från till exempel Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogden.

Kommunen kan ta ut en avgift

Kommunen har rätt att ta ut en avgift för att utreda din ansökan om tillstånd. Beloppet kan variera mellan olika kommuner.

Du måste lämna in ett egenkontrollprogram

I ansökan till kommunen ska du bifoga ett egenkontrollprogram. Där ska det framgå vilka rutiner som finns för att verksamheten ska följa lagen, både vad gäller försäljningen och den övriga hanteringen av produkterna. Kommunen måste godkänna ditt egenkontrollprogram innan tillstånd kan meddelas.

Gränsöverskridande distansförsäljning till Sverige

Om du inte har ett försäljningsställe eller fast driftsställe i Sverige kan du sälja tobaksvaror genom gränsöverskridande distansförsäljning till Sverige. Men först måste du registrera försäljningen hos Folkhälsomyndigheten och få registreringen bekräftad. I samband med registreringen ska du också bifoga ett egenkontrollprogram.

Åldersgränsen är 18 år

Tobaksvaror får inte säljas eller lämnas ut i näringsverksamhet till någon som inte fyllt 18 år. Den som säljer eller lämnar ut en tobaksvara ska vara säker på att mottagaren har fyllt 18 år, så det måste gå att kontrollera personens ålder. Det gäller även om varan säljs via till exempel en automat, webbutik eller obemannade butik.

Om man misstänker att varan ska lämnas vidare till någon under 18 år får den inte lämnas ut.

På försäljningsstället ska det finnas ett tydligt och synbart meddelande med information om förbud att sälja eller lämna ut tobaksvaror till någon som inte fyllt 18 år.

Märkning och produktpresentation

På förpackningar till tobaksvaror för konsumenter ska det finnas texter, och i vissa fall illustrationer, som upplyser om hälsoriskerna med att använda tobak. Tobaksvaror ska även förses med en unik identitets- och säkerhetsmärkning.

Mer information om märkning finns i lagen om tobak och liknande produkter, i förordningen och föreskrifterna som är kopplade till lagen och på Folkhälsomyndighetens webbplats.

Marknadsföring

Det är förbjudet att marknadsföra tobaksvaror till konsumenter på ett försäljningsställe. I en fysisk butik är det dock tillåtet att använda kommersiella meddelanden för tobaksvaror som inte är påträngande uppsökande eller uppmanar till bruk av tobaksvaror. Dessa meddelanden ska om möjligt placeras så att de inte syns från utsidan. Mer information om reglerna för marknadsföring finns på Konsumentverkets webbplats.

Tillsyn och kontrollköp

- Kommunen, Polismyndigheten och Folkhälsomyndigheten kan utföra tillsyn, alltså kontrollera att du sköter verksamheten så att lagkraven följs.
- Kommunen, Polismyndigheten och Folkhälsomyndigheten har rätt att få de upplysningar och dokument som behövs för tillsynen. Under tillsynen har de också rätt att få tillgång till alla lokaler som hör till verksamheten.
- I tillsynen kan kommunen begära in uppgifter från till exempel Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogden.
- Kommunen har även rätt att göra kontrollköp för att se till att du och din personal sköter ålderskontrollen när ni säljer tobaksvaror.
- Kommunen och Folkhälsomyndigheten får ta ut en avgift för sin tillsyn.

Viktigt att följa reglerna

Om reglerna inte följs kan kommunen återkalla tillståndet. Om bristen inte är tillräckligt allvarlig för en

återkallelse kan kommunen i stället ge dig en varning eller ett föreläggande om att du måste åtgärda bristerna.

Den som säljer eller lämnar ut tobaksvaror till någon som inte har fyllt 18 år kan dessutom dömas till böter eller fängelse.

Det är därför viktigt att du som näringsidkare har rutiner i verksamheten som säkerställer att reglerna följs.

Viktigt att tänka på

Du behöver ansöka hos kommunen om tillstånd för att sälja tobaksvaror. Ska du ha gränsöverskridande försäljning till Sverige måste det registreras hos Folkhälsomyndigheten innan försäljningen påbörjas.

Lämna in ett egenkontrollprogram tillsammans med ansökan till kommunen eller registreringen hos Folkhälsomyndigheten.

Ändringar i verksamheten ska du anmäla till kommunen och i vissa fall till Folkhälsomyndigheten utan dröjsmål.

Det är olagligt att sälja eller lämna ut tobaksvaror till någon som är under 18 år

På försäljningsstället ska det finnas ett tydligt och synbart meddelande om 18-årsgränsen.

Kommunen, Polismyndigheten och Folkhälsomyndigheten får utföra tillsyn.

Kommunen får göra kontrollköp.